

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 10.12.2008
COM(2008) 845 galīgā redakcija

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

**Mobilās televīzijas tīklu un pakalpojumu tiesiskais regulējums —
Atļauju piešķiršanas labākā prakse — ES modelis**

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Mobilās televīzijas tīklu un pakalpojumu tiesiskais regulējums — Atļauju piešķiršanas labākā prakse — ES modelis

1. PAMATOJUMS UN MĒRĶIS

Pēc stingrās politiskās apņemšanās, kuru Komisija izteica 2007. gada 18. jūlija paziņojumā "**Mobilās televīzijas iekšējā tirgus nostiprināšana**"¹, šajā paziņojumā izklāstīti daži labākās prakses piemēri, kas raksturo dalībvalstu reglamentējošo pieeju mobilās televīzijas tīklu un pakalpojumu jautājumiem. Lai gan lēmumi par atļauju/licenču piešķiršanas procedūru ir dalībvalstu un kompetento regulatīvo iestāžu ziņā, Komisija tiecas atbalstīt mobilās televīzijas attīstību ES un pasaulē, sniedzot pamatnostādnes par reglamentējošo praksi, kas būtu lietderīga šo pakalpojumu atļaušanā. Tas ir vēl viens posms Komisijas stratēģijā par mobilo televīziju Eiropas Savienībā.

Mobilā televīzija ir jauna pakalpojumu platforma audiovizuālā satura (un ar to saistīto interaktīvo pakalpojumu, it sevišķi saistībā ar trešās paaudzes mobilo sakaru pakalpojumiem) pārraidīšanai uz mobilo ierīci². 2007. gada paziņojumā norādīti galvenie elementi, kas veido mobilās televīzijas stratēģiju Eiropā ar mērķi veicināt šo novatorisko pakalpojumu ieviešanu visā ES. Viens no galvenajiem elementiem ir normatīvā vide. **Tiesiskā noteiktība** ir vissvarīgākais faktors, kas ietekmē operatoru lēmumus par investīcijām, jo sevišķi attiecībā uz jaunām, novatoriskām tehnoloģijām, kāda ir mobilā televīzija; pirmajiem investoriem it īpaši ir nepieciešama pārliecība par to, ka vēlāk tiem nenāksies saskarties ar neparedzētiem ierobežojumiem. Citi ES stratēģijas elementi ir DVB-H atzīšana par nākotnes virszemes mobilās televīzijas standartu Eiropā (DVB-H iekļāva Eiropas Savienības oficiālo standartu sarakstā 2008. gada 17. martā³) un aicinājums piešķirt frekvences mobilās televīzijas pakalpojumiem UHF frekvenču joslā⁴, it īpaši gadījumā, kad šī frekvenču josla tiek pārdalīta digitālās dividendes kontekstā⁵. No otras puses, nozarei joprojām ir risināmi sadarbības jautājumi, un Komisijas dienesti rūpīgi uzraudzīs notikumu gaitu un novērtēs politikas iniciatīvas nepieciešamību.

¹ COM(2007) 409, turpmāk "2007. gada paziņojums".

² Mobilo televīziju var uztvert vairākas ierīces, bet populārākā no tām ir mobilais telefons.

³ Komisijas 2008. gada 17. marta Lēmums 2008/286/EK, ar ko groza Lēmumu 2007/176/EK attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīklu, pakalpojumu un saistīto iekārtu un pakalpojumu standartu un/vai specifikāciju sarakstu (OV L 93, 4.4.2008., 24. lpp.).

⁴ Atbilstīgi regulējumam, ko piemēro apraides frekvenču spektram UHF joslā, dalībvalstis nevar piešķirt vai uzturēt spēkā "radio frekvenču izmantošanas ekskluzīvās vai īpašās tiesības" (Direktīvas 2002/77/EK 4. pants), dalībvalstīm jānodrošina frekvenču spektra efektīva izmantošana (Pamaddirektīvas 2002/21/EK 8. panta 2. punkta d) apakšpunkts) un jāveicina faktiskā konkurence (8. panta 1. punkts) bez jebkādas nepiemērotas diskriminācijas (8. panta 3. punkta c) apakšpunkts). Kopumā šie panti nosaka pienākumu efektīvi sadalīt frekvenču spektru.

⁵ Dažas dalībvalstis, piemēram, Francija, Itālija un Austrija, jau ir pieņēmušas lēmumu iedalīt UHF frekvenču spektru mobilās televīzijas vajadzībām, un vairākums pārējo dalībvalstu gatavojas rīkoties līdzīgi.

Mobilās televīzijas sekmīga darbība ir ievērojami atkarīga no satura pieejamības, tāpēc ar jauno Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvu⁶ noteikumus par audiovizuālo saturu turklāt pielāgo Eiropas audiovizuālās vides attīstībai un nodrošina no platformas neatkarīgu pieeju apraides — tostarp mobilās apraides — pakalpojumiem un audiovizuālo mediju pakalpojumiem pēc pieprasījuma.

Kad Komisija uzsāka mobilās televīzijas iniciatīvu, tikai dažas dalībvalstis bija sākušas risināt regulatīvos jautājumus. Pirmā Komisijas dienestu veiktā pasākuma mērķis bija noskaidrot ES normatīvajā vidē pastāvošo situāciju, un Komisijas uzdevumā šādu pētījumu veica neatkarīgi konsultanti. Informāciju, ko apstiprinājušas valstu ekspertu komitejas, kas izveidotas e-sakaru regulējuma kontekstā⁷, regulāri atjaunina un publicē Komisijas tīmekļa vietnē⁸. Šajā pētījumā konstatētie fakti liecināja, ka pastāv **ievērojama dažādība** tajā, kā mobilās televīzijas jautājumi tiek atspoguļoti valstu tiesību aktos.

Pēc regulatīvās situācijas noskaidrošanas Komisija 2007. gada paziņojumā aicināja dalībvalstis izveidot **labvēlīgu normatīvo vidi** mobilās televīzijas pakalpojumu sniegšanai un koordinēti savstarpēji apmainīties ar labāko praksi saistībā ar atļauju piešķiršanas kārtību. Turklāt Komisija apņēmas sniegt ieteikumus par saskaņotu sistēmu atļauju piešķiršanas kārtībai visā ES, apzinot labāko praksi ES un veicinot tās īstenošanu dalībvalstīs. To apstiprināja Telekomunikāciju padomes 2007. gada novembra sanāksmes secinājumos par mobilo televīziju, Padomei aicinot Komisiju neaprobežoties ar vienkāršu informācijas apkopošanu un "*apzināt labāko pieredzi atļauju piešķiršanas kārtības izveidei ES un ar pienācīgiem norādījumiem veicināt to saskaņotu ieviešanu dalībvalstīs*"⁹.

Sagatavojot šīs pamatnostādnes, 2008. gada februārī tika sarīkota apspriešana ar ieinteresētajām aprindām. Tās gaitā notika Komisijas darbseminārs nozares pārstāvjiem, kurā ieinteresētās personas aicināja iesniegt rakstiskas atziņas. Uz šo aicinājumu atsaucās divas nozīmīgas nozares pārstāvju apvienības¹⁰ un vairāki atsevišķi uzņēmumi. Turklāt šo jautājumu izklāstīja un apsprieda vairākās sanāksmēs ar dalībvalstu pārstāvju piedalīšanos Komunikāciju komitejā un tās apraides ekspertu apakškomitejā (CBISS).

Mobilā televīzija ir konverģences kodols. ES mērogā tas nozīmē, ka uz mobilo televīziju attiecas divi noteikumu kopumi, kas reglamentē pārraidi un saturu: e-sakaru tiesiskais regulējums, kurā ietverti arī frekvenču spektra politikas aspekti, un jaunā Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva. Šajā paziņojumā apskatīti atļauju piešķiršanas modeļi valstu mērogā, vienīgi atsaucoties uz **valstu regulatīvo režīmu e-sakaru aspektiem**, un tas neskar satura licenču jautājumus. Tajā apkopoti galvenie pētījumā konstatētie fakti un norādīti labākās prakses piemēri saistībā ar mobilās televīzijas atļauju piešķiršanas kārtības galvenajiem elementiem. Paredzams, ka tas būs pamats turpmākām pārrunām un labākās prakses apmaiņai starp valstu iestādēm.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 11. decembra Direktīva 2007/65/EK (OV L 332, 18.12.2007., 27. lpp.).

⁷ Komunikāciju komiteja (COCOM) un tās apakšgrupas atļauju piešķiršanas (AUTH) un apraides (CBISS) lietās.

⁸ http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomms/doc/current/broadcasting/mobile_tv/table_mobile_tv_auth_web_july08.pdf

⁹ Padomes secinājumi — Mobilās televīzijas iekšējā tirgus nostiprināšana, 2007. gada 29. novembris.

¹⁰ UMTS forums un GSM apvienības Mobilās televīzijas kopīgā darba grupa; BMCO forums.

2. ATĻAUJU PIEŠĶIRŠANA MOBILĀS TELEVĪZIJAS TĪKLIEM UN PAKALPOJUMIEM ES — GALVENIE MODEĻI UN LABĀKĀ PRAKSE

Reglamentējošā pieeja atļauju piešķiršanai mobilās televīzijas tīkliem un pakalpojumiem ES **ievērojami atšķiras**. Vairākās dalībvalstīs vispārējo apraides atļauju piešķiršanas kārtību netieši vai tieši attiecina arī uz mobilās televīzijas apraidi. Dažās citās dalībvalstīs konkrētu noteikumu nav vai arī joprojām apspriež to, kāds tiesiskais regulējums būtu jāpiemēro šai jaunajai platformai. Līdz šim gūta visai maza pieredze par apraides pakalpojumiem, kuriem izmanto vienīgi mobilo pārraidi.

Kā norādīts iepriekš, vissvarīgākais ir **novērst tiesisko vakuumu** vai situācijas, kurām raksturīga liela **tiesiskā nenoteiktība** valstu līmenī, kas neiedrošinātu investorus un potenciālos mobilās televīzijas operatorus iekšējā tirgū. Valstu tiesiskā regulējuma atšķirības pašas par sevi nav šķērslis mobilās televīzijas pakalpojumu sekmīgai uzsākšanai, jo regulējumā varētu būt vajadzīgs ņemt vērā valsts vai pat vietējās īpatnības. Tomēr mobilā televīzija ir **bezvadu pakalpojums**, un tādējādi tai ir iespējas nākotnē iegūt pārrobežu dimensiju. Raugoties no šāda skatpunkta, atļauju piešķiršanas kārtībā mobilās televīzijas pakalpojumiem jāņem vērā **iekšējā tirgus dimensija**. Par mērķi jāizvirza centieni panākt **līdzvērtīgus noteikumus**, lai dažādiem nozares dalībniekiem dotu iespēju konkurēt ar līdzīgiem nosacījumiem. Lai izveidotu investīcijām un jauninājumiem labvēlīgu normatīvo vidi, **jāsaskaņo ES izmantotā reglamentējošā pieeja**.

Mobilās televīzijas regulējumu ierobežo frekvenču spektra nepietiekamība un nepieciešamība vienkāršot piekļuvi tirgum visiem dalībniekiem — neatkarīgi no tā, vai tie nāk no apraides vai telesakaru jomas. **Mobilās televīzijas vērtības ķēdē** apvienojas vairāki slāņi — no tīkla ekspluatācijas, pakalpojuma platformas ekspluatācijas un satura piegādes līdz izplatīšanas ķēdei. **Šobrīd visizplatītākā prakse ir piešķirt frekvenču spektru platformas operatoram vai — retākos gadījumos — tīkla operatoram**. Šādā gadījumā tas praksē rīkosies arī kā platformas operators, vai arī tas var slēgt apakšlīgumu par šīs darbības veikšanu¹¹. Regulatīvie modeļi tiek veidoti, ņemot vērā atļauju piešķiršanas kārtību, kuras pamatā ir licencēta operatora tiesību un pienākumu noteikšana.

Šobrīd Eiropā var nodalīt šādus **trīs galvenos regulatīvos modeļus** mobilās televīzijas tirgū.

Viens modelis balstās uz **spēkā esošo virszemes digitālās televīzijas noteikumu attiecināšanu** uz jauniem pakalpojumiem tiešā vai netiešā veidā (piem., Itālijā, Apvienotajā Karalistē). Lai gan šā modeļa priekšrocība ir vienkārša un ātra piemērošana, **valstu tiesību aktos jānosaka īpaša kārtība mobilajai televīzijai; vienkārša virszemes digitālās televīzijas noteikumu attiecināšana pēc sākumposma varētu izrādīties nepietiekama un/vai nepiemērota**.

Otrs modelis ir "**parastas vairumtirdzniecības modelis**". Tā kā šis regulējums ir vērsts uz vairumtirdzniecības operatoru, kuram ir galvenā loma tīkla pārvaldībā, frekvenču spektra iegūšanā, licencēšanā un reizēm arī satura apkopošanā, tas var novest strupceļā, kā tas notika Somijas gadījumā, ja satura piegādātājiem nav motivācijas darīt saturu pieejamu. Tīkla operatoram tā tīklā esošiem mobilās televīzijas pakalpojumu sniedzējiem jāpiemēro godīgi, pamatoti un nediskriminējoši nosacījumi. Turklāt "parastas vairumtirdzniecības modeļa"

¹¹ Vienīgi Vācijā tīkla ekspluatācijas licence tika piešķirta atsevišķi no platformas pakalpojumu sniegšanas licences.

gadījumā, ja frekvenču spektrs ir piešķirts vienam operatoram, var rasties bažas par atbilstību Konkurences direktīvai¹², jo sevišķi, ja frekvenču spektra piešķiršana notikusi, neizmantojot atklātu un godīgu procedūru atbilstīgi nediskriminējošiem noteikumiem¹³.

Trešajā modeli — "**integrētās pieejas**" modeli — visiem mobilās televīzijas vērtības ķēdes dalībniekiem, tostarp satura piegādātājiem, jāvienojas par pakalpojumiem pirms atļaujas piešķiršanas (piem., Austrijā)¹⁴. Šā regulatīvā modeļa priekšrocība ir iespēja **izvairīties no strupceļiem vērtības ķēdē**. Dalībnieku vertikālo integrāciju nodrošina divos veidos: pirmais — viens no tīkla/platformas operatora atlases kritērijiem ir noslēgti līgumi ar programmu apkopotājiem un/vai apraides veicējiem, lai nodrošinātu dzīvotspējīgu uzņēmējdarbības modeli; otrais — satura piegādātājiem vajadzīga parastā digitālās televīzijas licence, ko piešķir, ja ir noslēgts līgums ar multipleksa operatoru.

Izmantojot šo modeli, ir iespējams nodrošināt, ka visi vērtības ķēdes dalībnieki uzsāk komercdarbību saskaņotā laikā, ja ir ieviesti saskaņoti noteikumi. Tāpēc šķiet, ka "**integrētā pieeja**" ir sevišķi piemērota, lai **garantētu mobilās televīzijas pakalpojuma sekmīgu uzsākšanu**.

Labākās prakses pamatnostādne: jebkāda jauna atļauju piešķiršanas kārtība mobilajai televīzijai atbilstīgi valsts tiesību aktiem jāievieš ar mērķi iesaistīt vērtības ķēdē dažādus dalībniekus, vienlaikus nodrošinot atbilstību EK un valsts konkurences noteikumiem.

3. LABĀKĀS REGLAMENTĒJOŠĀS PRAKSES APZINĀŠANA DAŽĀDOS REGULATĪVĀ REŽĪMA LĪMENOS

Lai apzinātu labāko mobilās televīzijas reglamentējošo praksi, ir svarīgi noteikt regulatīvā režīma galvenos elementus, kas ņemami vērā. Šajā nolūkā ir noteiktas šādas elementu grupas:

- (1) vispārējā sistēma,
- (2) atļauju piešķiršanas kārtība,
- (3) piešķiršanas procedūras,
- (4) specifiski aspekti.

Konceptuālo sistēmu ar dalībvalstīm un nozares pārstāvjiem apsprieda 2008. gada februārī. Tobrīd šos elementus novērtēja, paturot prātā **regulējuma mērķus no ES skatpunkta**. Kā formulēts 2007. gada paziņojumā, galvenajam regulējuma mērķim jābūt "vieglam" regulatīvajam režīmam, kas ļauj uzsākt mobilās televīzijas pakalpojumu sniegšanu bez nevajadzīgiem šķēršļiem un liekas kavēšanās. Tirgus dalībniekiem nebūtu jāuzliek nevajadzīgus pienākumus. Tajā pašā laikā regulējumā jānosaka prasību minimums, kas jāizpilda, lai nodrošinātu frekvenču efektīvu izmantošanu.

¹² Komisijas 2002. gada 16. septembra Direktīva 2002/77/EK par konkurenci elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu tirgū (dokuments attiecas uz EEZ), (OV L 249, 17.9.2002., 21.-26. lpp.).

¹³ Sk. arī 5. panta 2. punktu Atļauju izsniegšanas direktīvā 2002/20/EK (OV L 108, 24.4.2002., 21. lpp.).

¹⁴ *Privatfernsehgesetz* (PrTV-G) [BGBl. I Nr. 84/2001], kurā grozījumi izdarīti ar BGBl. I Nr. 52/2007, 23. iedaļas 3. punkta 3. apakšpunkts.

3.1. Vispārējā sistēma

Valstīs, kurās tiks pieņemti īpaši tiesību akti, kā arī valstīs, kurās spēkā esošos apraides noteikumus pagaidām piemēro šai jaunajai pakalpojumu platformai, mobilās televīzijas vispārējā tiesiskā regulējuma galvenajām iezīmēm jābūt šādām: **precizitāte, pārskatāmība un procedūru efektivitāte**. Svarīgs faktors ir arī **savlaicīgs likumdošanas process**. Ja regulējums jāpapildina ar īstenošanas pasākumiem, ieteicams šos pasākumus pieņemt bez kavēšanās. Mobilās televīzijas pakalpojuma uzsākšanu nevajadzētu aizkavēt tāpēc, ka laikus nav pieņemti attiecīgie tiesību akti vai īstenošanas noteikumi.

Jāatceras arī, ka mobilās televīzijas vērtības ķēdes dalībnieki ir no dažādiem nozares sektoriem. Tāpēc ir svarīgi, lai **atļauju piešķiršanas procesu šai jaunajai pakalpojumu platformai neierobežotu tikai ar vienu dalībnieku kategoriju, bet lai tas būtu atvērts visiem uzņēmējiem, kuri spēj izpildīt nepieciešamo prasību minimumu**.

Labākās prakses pamatnostādne: atļauju piešķiršanas procedūrai jābūt atvērtai visiem tirgus dalībniekiem, lai nodrošinātu līdzvērtīgus noteikumus dažādiem mobilās televīzijas vērtības ķēdes dalībniekiem.

3.1.1. Sabiedriskās apspriešanas mehānisms

Mobilās televīzijas nozarē iesaistītajiem uzņēmējiem var būt pretrunīgas intereses, tāpēc to dažādās intereses jāņem vērā mobilās televīzijas regulējumā. **Paredzot sabiedriskās apspriešanas mehānismus** pirms jebkādu īpašu tiesību aktu pieņemšanas vai spēkā esošo noteikumu pārskatīšanas kontekstā, iespējams atvieglot regulējuma pielāgošanu tirgus vajadzībām un nodrošināt to, ka tirgus dalībnieki pilda jaunus noteikumus.

Labākās prakses pamatnostādne: sabiedriskā apspriešana ar iedzīvotājiem un visām ieinteresētajām aprindām jāorganizē sistemātiski, paralēli komerciāliem izmēģinājumiem, cita starpā par iespējam saistībā ar mobilās televīzijas ieviešanu, digitālās dividendes izmantošanu mobilās televīzijas pakalpojumiem un par finansēšanas modeļiem.

3.1.2. Regulāra ziņojumu sniegšana un pārskatīšana

Mobilās televīzijas pakalpojumu regulējumam jābūt ne tikai precīzam un pārskatāmam, bet arī **elastīgam un precīzi pielāgotam jaunākajiem sasniegumiem** novatoriskā, ātri mainīgā tehnoloģiju vidē. Šādā ziņā pozitīva iezīme ir iekļaut noteikumu par pārskatīšanas klauzulu apvienojumā ar prasību par valsts iestāžu sniegtiem regulāriem ziņojumiem par tirgus attīstību, kā tas ir paredzēts Francijas regulatīvajā režīmā. Veicot šādu pārskatīšanu, kas, iespējams, izriet no ziņojuma par tirgus attīstību, pienācīgi **jālīdzsvaro tehnoloģiju un tirgus attīstības temps un nepieciešamība nodrošināt tirgus dalībniekiem tiesisko noteiktību**.

Labākās prakses pamatnostādne: valsts iestādēm regulāri jāsniedz ziņojumi par tirgus attīstību un attiecīgi priekšlikumi spēkā esošo noteikumu pielāgošanai.

3.2. Atļauju piešķiršanas kārtība

3.2.1 Skaidra saistība starp piemērojamiem noteikumiem

Atļauju piešķiršanas kārtība ir mobilās televīzijas normatīvās vides pamatelements. Mobilā televīzija pēc būtības ir "konverģenta", tāpēc konkrēti jānosaka operatoru, kā e-sakaru operatoru un apraides pakalpojumu sniedzēju, tiesības un pienākumi. Šādā ziņā svarīgi ir **skaidri noteikt saistību starp e-sakaru, frekvenču spektra un satura aspektiem**, lai novērstu regulējuma nenoteiktību vai pārklāšanos.

Labākās prakses pamatnostādne: skaidri jānosaka saistība starp e-sakaru, frekvenču spektra un satura noteikumiem, lai veicinātu atļauju piešķiršanas kārtības precizitāti un pārskatāmību.

3.2.2. Vienots kontaktpunkts

Vairumā dalībvalstu mobilās televīzijas atļauju piešķiršana ietilpst vairāk nekā vienas iestādes — ministrijas un/vai neatkarīgas regulatīvas iestādes — kompetencē, jo tiek nošķirti e-sakaru un mediju aspekti. **Neatkarīgi no tā, vai regulators ir konverģēts, svarīgi ir izveidot skaidru un saskaņotu atbildības dalījumu.**

Vairākums tirgus dalībnieku par labāko praksi uzskata vienotu kontaktpunktu, kurā operatoriem ir iespējams nokārtot dažāda veida atļauju saņemšanu, ja tiek ievēroti plurālisma un kultūras daudzveidības principi. Šīs procedūras priekšrocības ir administratīvā vienkāršošana un saskaņots laika grafiks gadījumos, kad jākārtos daudzas formalitātes.

Labākās prakses pamatnostādne: valsts mobilās televīzijas regulatīvajā režīmā jānodrošina "vienota kontaktpunkta" pieeja vai vismaz līdz minimumam jāierobežo to valsts iestāžu skaits, kas piedalās lēmumu pieņemšanā par mobilās televīzijas atļauju piešķiršanu. Dalībvalstīs, kurās atļauju piešķiršana notiek vietējā līmenī, visām federālajām/reģionālajām iestādēm jāievieš līdzīga vai koordinēta procedūra. Vienots kontaktpunkts ir jo sevišķi svarīgs, kad jākārtos daudzas formalitātes.

3.3. Piešķiršanas procedūras

Laiks ES kopumā ir galvenais faktors saistībā ar konkurētspēju pasaules tirgū. Lai ātri uzsāktu mobilās televīzijas pakalpojumu sniegšanu visās dalībvalstīs, panākumu atslēga ir **precīzs piešķiršanas procedūras grafiks**, kas ir **publisks, pārskatāms un iepriekš noteikts.**

Labākās prakses pamatnostādne: precīzs piešķiršanas procedūras grafiks jāpaziņo ne vēlāk kā līdz ar mobilās televīzijas pakalpojumu komerciālo izmēģinājumu uzsākšanu.

3.3.1. Piešķiršanas procedūras veids un kritēriji

Izsoles un salīdzinoša atlase ("skaistumkonkursi") ir divi alternatīvi veidi, ko valstu iestādes izmanto, piešķirot atļaujas. Līdz šim t.s. "skaistumkonkursus" mēdza izmantot, piešķirot platformas atļaujas. Piešķiršanas kritēriji ir svarīgs līdzeklis, kas ir valstu iestāžu rīcībā, lai nodrošinātu, ka sniegtie pakalpojumi atbildīs konkrētām prasībām, kas garantē mobilajai televīzijai atvēlētā frekvenču spektra efektīvu izmantošanu.

Piešķiršanas procedūrai arī jānodrošina mobilās televīzijas darbības savlaicīga uzsākšana. **Var izmantot dažus nosacījumus, lai mazinātu risku nonākt strupceļā, piem., starp platformas operatoriem, satura piegādātājiem un mobilo sakaru operatoriem.** Tāpēc pieteikumu iesniedzējiem var pieprasīt noslēgt līgumus starp dažādiem vērtības ķēdes dalībniekiem, ievērojot konkurences noteikumus.

No konkrētu piešķiršanas kritēriju viedokļa jāuzsver, cik svarīga ir **pakalpojuma kvalitāte**, kas ir galvenais faktors, kuru patērētāji gaida no mobilās televīzijas, jo sevišķi attiecībā uz pārklājumu telpās un pārraides kvalitāti.

Labākās prakses pamatnostādne: jāpiemēro objektīvi, pārskatāmi un nediskriminējoši piešķiršanas kritēriji atbilstīgi Kopienas tiesībām. Piešķiršanas procedūrai jāveicina sadarbība starp dalībniekiem, ievērojot konkurences noteikumus. Prasībām par pakalpojuma kvalitāti, tostarp pārklājumu telpās, un frekvenču spektra optimālu izmantošanu jābūt piešķiršanas nosacījumu daļai.

3.3.2. Citi piešķiršanas nosacījumi

Vairākumā dalībvalstu mobilajai televīzijai ir atvēlēts vai tiks atvēlēts viens multiplekss. Francijā turpinās sarunas, kas pavērs iespēju izmantot divus multipleksus frekvencēs, kas iegūtas kā digitālā dividende, t.i., frekvencēs, kas atbrīvojušās, pārtraucot analogo apraidi. Lai novērstu **frekvenču spektra uzkrāšanos**, regulējumā var iekļaut noteikumu par maksimālo neaktivitātes periodu.

Labākās prakses pamatnostādne: piešķiršanas nosacījumos jāiekļauj iespēja atsaukt frekvenču spektru, kas piešķirts mobilajai televīzijai, ja tā izmantošana netiek uzsākta pienācīgā laika posmā.

3.4. Specifiski aspekti

Šajā agrīnajā tirgus attīstības posmā varētu būt vēlams, lai jebkādi specifiski nosacījumi saistībā ar atļaujām būtu lietderīgi un neuzliktu operatoriem nevajadzīgu apgrūtinājumu.

3.4.1. Apraides pienākuma (“must-carry”) noteikumi

Saskaņā ar Eiropas tiesību aktiem¹⁵ apraides pienākuma (“must-carry”) saistības var noteikt tikai tad, ja nozīmīgs tīkla lietotāju skaits to izmanto kā galveno līdzekli radio un televīzijas raidījumu uztveršanai. Šobrīd mobilā televīzija vēl aizvien ir tās sākumposmā; **šajā posmā mobilajai televīzijai nevar noteikt apraides pienākuma noteikumus.** Jebkurā gadījumā kanāli, kuri izmanto apraides pienākuma sniegtās priekšrocības, bieži vien ir arī populārākie kanāli, kas faktiski palielina izplatīšanas pakalpojumu komerciālo vērtību, un tāpēc ir ticams, ka tie tiks iekļauti jebkurā nozīmīgā mobilās televīzijas kanālu piedāvājumā.

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvas 2002/22/EK (Universālā pakalpojuma direktīva) 31. pants, (OV L 108, 24.4.2002., 51.-77. lpp.).

Ievērojot šo faktoru un īstenojot sadarbības centienus, kas tiek atbalstīti šajā paziņojumā, valstu regulatīvajām iestādēm būtu lietderīgi paredzēt piedāvāšanas pienākuma (“must offer”) noteikumus mobilajai televīzijai kā jaunam pakalpojumam, kam vajadzīgs interesants saturs.

Labākās prakses pamatnostādne: visās dalībvalstīs un ES līmenī jāorganizē pārrunas par piedāvāšanas pienākuma (“must offer”) noteikumiem mobilās televīzijas pakalpojumiem.

3.4.2. Tīkla infrastruktūras koplietošana

Tīkla infrastruktūras koplietošana ir būtisks elements, kas dod iespēju līdz minimumam samazināt izvēršanas izmaksas un palielināt pārklājumu un pārraides jaudu¹⁶. Kā izklāstīts 2007. gada paziņojumā, dalībvalstis var apsvērt iespēju atļaut **tīkla infrastruktūras koplietošanu**¹⁷ un veicināt kopīgu nomu, ja tas nepieciešams, lai atvieglotu tīkla izvēršanu. Kopīgu nomu var noteikt arī tad, ja tas nepieciešams, lai novērstu iespējamu vides apdraudējumu¹⁸.

Labākās prakses pamatnostādne: jāveicina tīkla infrastruktūras koplietošana mobilās televīzijas pakalpojumiem, ciktāl to pieļauj konkurences noteikumi.

3.4.3. Sadarbība un viesabonēšana

Tīklu un ierīču **pilnīga sadarbība** aizvien ir svarīgs mērķis, lai attiecīgā gadījumā dotu iespēju izmantot viesabonēšanu ES mērogā, un priekšroka dodama sadarbībai risinājumiem. Notikumu gaita tirgū liecina, ka sadarbību var panākt, ja ieinteresētās aprindas sadarbojas, lai īstenotu kopīgu mērķi — ieviest tehnisku standartu, kā DVB-H. Šobrīd šis jautājums tiek apspriests nozares un standartizācijas forumos, īpaši pievēršoties pakalpojumu un lietotņu slāņiem.

Turklāt mobilā televīzija pēc būtības ir bezvadu, un tas nozīmē, ka patērētājiem ir pamats gaidīt, ka ierīces darbosies pārrobežu režīmā, kā tas notiek mobilo telefonsakaru viesabonēšanas gadījumā. Paredzams, ka **ES mēroga mobilās televīzijas viesabonēšana** kļūs aizvien nozīmīgāka līdz ar pakalpojumu ieviešanas pieaugumu visā Eiropā. Jāatceras arī, ka daži **pārrobežu vai Eiropas mēroga kanāli** ir pieejami jau šodien, un tos var izmantot kā nākotnes Eiropas mēroga pakalpojumu svarīgu izmēģinājumu lauciņu¹⁹. Nākamajā gadā Eiropā paredzēts uzsākt mobilās satelītu televīzijas pakalpojumu sniegšanu uz DVB-SH pamata.

¹⁶ Līdzīga nostāja guvusi atbalstu arī starptautiskā mērogā, piemēram, 8. Regulatoru vispasaules simpozijā, kas 2008. gada 13. martā notika Pataijā, Taizemē.

¹⁷ Dažos tirgos šādas vienošanās ir noslēgtas attiecībā uz GSM un/vai UMTS infrastruktūru, un Komisija tām piemēro atbrīvojumu saskaņā ar ES konkurences noteikumiem. Piem., Komisijas 2003. gada 16. jūlija lēmums (Lieta COMP/38.369: *T-Mobile Deutschland/O2 Germany*: Tīkla koplietošanas *Rahmenvertrag* - OV L 75, 12.3.2004., 32. lpp.) un Pirmās instances tiesas 2006. gada 2. maija spriedums (Lieta T-328/03).

¹⁸ Atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvas 2002/21/EK (Pamatdirektīva) 12. pantam, (OV L 108, 24.4.2002., 33.-50. lpp.).

¹⁹ Kā piemēru var minēt *Euronews*, *Arte*, *3 Sat*, *Eurosport*, *France 24* un *BBC World*.

Labākās prakses pamatnostādne: ar sadarbību un viesabonēšanu saistītie mobilās televīzijas aspekti pienācīgi jāapsver, ņemot vērā to, ka pakalpojums pēc būtības ir bezvadu.

4. SECINĀJUMI UN TURPMĀKĀ VIRZĪBA

Lai labākā reglamentējošā **prakse darbotos efektīvi, tajā nepārprotami ir jādalās.** Šajā kontekstā Komisija turpinās popularizēt informācijas, pieredzes un labākās prakses apmaiņu starp valstu administratīvajām iestādēm un citām ieinteresētajām aprindām. Dalībvalstu iesniegtā informācija par mobilās televīzijas regulējumu ir publiski pieejama Komisijas tīmekļa vietnē²⁰ un joprojām tiks regulāri atjaunināta. Informācijas un labākās prakses apmaiņa jo sevišķi notiks jau izveidotajās dalībvalstu ekspertu komitejās, kā Komunikāciju komitejā un tās apakškomitejās atļauju piešķiršanas un apraides lietās. Komisijas dienesti par šo jautājumu arī regulāri ziņos Eiropas Parlamentam un attiecīgajām Padomes darba grupām.

²⁰ Sk. 8. zemspītras piezīmi.